

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 684/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **DEVELOP GROUP, a.s.**, Nobelova 34, Bratislava, zastúpenej Advokáti Heinrich s.r.o., Lombardíniho 22/B, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/278/2019 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/278/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Správny súd v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/278/2019 konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1500 eur**, ktoré jej **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia **856,75 eur**, ktorú **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a napadnuté konanie

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2024, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 684/2024-12 z 27. novembra 2024 prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal správne súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v napadnutom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo 7. októbra 2019, ako aj rozhodnutia Daňového úradu Bratislava zo 17. júna 2019 o vyrubení úroku z omeškania v sume 72 223,20 eur za nezaplatenie dane z príjmov právnickej osoby vyrubenej podaním daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2013 v ustanovenej lehote a ustanovenej výške. Žaloba sťažovateľky z 20. decembra 2019 bola Krajskému súdu v Bratislave doručená 27. decembra 2019. Žalovaný sa podľa tvrdení sťažovateľky vyjadril k žalobe podaním z 18. februára 2020. Zaujala stanovisko k tomuto vyjadreniu podaním z 20. marca 2020. Konajúci súd uznesením z 26. marca 2020 návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku žalobe sťažovateľky zamietol. Po reorganizácii súdnictva sa žalovaný na výzvu správneho súdu z 15. júla 2024 vyjadril podaním z 23. júla 2024, ktorú súd zaslal na vedomie sťažovateľke. Konanie trvá už 4 roky a 10 mesiacov a v napadnutom konaní sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie. Sťažovateľka je presvedčená, že v konaní došlo k zbytočným prietahom, pretože o merite sa dosiaľ nekoná a vec nie je rozhodnutá. V snahe zvrátiť prietahy v konaní svojou aktivitou podala aj sťažnosť na prietahy adresovanú predsedníčke súdu 27. septembra 2024, na ktorú ešte odpoveď nedostala.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. K ústavnoprávnym aspektom veci sťažovateľka uviedla, že konanie z hľadiska jeho predmetu nemožno hodnotiť ako zložitú vec. Nespôsobila žiadne prietahy, naopak, dovoľáva sa riadneho konania a rozhodnutia vo veci. K porušeniu jej práv došlo výlučne postupom vo veci konajúcich súdov z dôvodu ich dlhodobej nečinnosti či ďalších období kratšej nečinnosti. Okolnosti vytvorenia nového druhu súdov a kompetenčných zmien súdu nemôžu ísť na úkor účastníka konania a jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

4. Sťažovateľka pociťuje právnu neistotu vo veci, ktorá sa týka jej majetkových práv (uloženie sankcie), už neprímerane dlhú dobu. Žalovaný pohľadávku z vyrubeneho rozhodnutia, ktoré je predmetom preskúmania zákonnosti, voči sťažovateľke vymáha. Sťažovateľka uviedla, že žalovaný podal voči nej návrh na vyhlásenie konkurzu (konanie vedené na Mestskom súde Bratislava III sp. zn. 8K/20/2019). Vzhľadom na celkovú dobu konania, ktoré má smerovať k definitívnemu doriešeniu vzájomných finančných vzťahov, úplnú nečinnosť súdu, ako aj správanie sťažovateľky, ktorá k prietahom v konaní svojím správaním nijako neprispela, považuje 5 000 eur za primerané finančné zadostučinenie za nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla v dôsledku prietáhov v súdnom konaní s poukazom na pocit trvalej neistoty a pochybností týkajúcich sa uplatniteľnosti práv.

III. Vyjadrenie správneho súdu

5. Na výzvu ústavného súdu predsedníčka správneho súdu podaním sp. zn. 1SprV/408/2024 doručeným ústavnému súdu 16. decembra 2024 nad rámec vyjadrenia zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožnila, poukázala aj na personálnu poddimenzovanosť súdu a počet prevzatých nerozhodnutých vecí (5766) zo správnych kolégií krajských súdov v Bratislave, Trnave a Nitre.

6. K veci sa vyjadrila aj sudkyňa spravodajkyňa, ktorej bola predmetná vec pridelená 26. novembra 2024 po zmene v rozvrhu práce. Po stručnom prehľade chronológie konania poukázala na to, že už pred podaním sťažnosti predsedníčke správneho súdu bol nariadený termín pojednávania na 13. november 2024, pričom tento bol odročený práve z dôvodu žiadosti sťažovateľky. Ďalší termín pojednávania mal byť 27. novembra 2024, ktorý bol tiež odročený na žiadosť sťažovateľky z dôvodu neodkladného lekárskeho vyšetrenia. V závere uvádza, že ako zákonná sudkyňa v predmetnej veci považuje dobu súdneho konania vzhľadom na jej dĺžku od podania veci na súde za neprimeranú a možný prieťah v konaní zapríčinený objektívnymi dôvodmi.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Vec sťažovateľky nie je z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, keďže preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v daňových veciach tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti správnych súdov. Ani z hľadiska povahy veci nejde o privilegovaný spor. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, táto čiastočne prispela k predĺženiu konania zmarením nariadených pojednávaní 13. novembra 2024 a 27. novembra 2024 na základe tvrdených zdravotných problémov štatutárneho zástupcu sťažovateľky.

9. Výrazný podiel na nepriaznivom stave vybavovania dotknutej veci má súd. Z chronológie úkonov vyplýva výrazné obdobie nečinnosti krajského súdu, ktorý od marca 2020 do predloženia veci novovytvorenému správneému súdu (1. júna 2023), t. j. v období vyše 3 rokov, nevykonal žiaden úkon. Ďalšie výrazné obdobie nečinnosti možno identifikovať aj v postupe správneho súdu, ktorý až po vyše roku po prechode agendy, a to v júli 2024, vykonal procesný úkon, keď vyzval žalovaného na vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu. Ďalší procesný úkon vykonal v septembri 2024, keď nariadil pojednávanie na 13. november, ktoré bolo odročené na 27. november 2024. Po sčítaní týchto období ide o vyše štyri roky nečinnosti. Celková dĺžka konania od podania žaloby (december 2019) predstavuje päťročný spor bez právoplatného rozhodnutia.

10. Ústavný súd, reagujúc na vyjadrenie predsedníčky správneho súdu, konštatuje, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu

byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezabávajú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu.

11. Na podklade uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

12. V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo vo veci stále o žalobe sťažovateľky rozhodnuté, preto ústavný súd formuloval príkaz správneho súdu konať v zmysle predloženého petitu ústavnej sťažnosti (bod 2 výroku tohto nálezu).

13. Sťažovateľka sa domáhala aj primeraného finančného zadosťučinenia (5 000 eur). Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Berúc do úvahy okolnosti prípadu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal priznané primerané finančné zadosťučinenie 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu), a preto návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia v prevyšujúcej sume nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

14. Ústavný súd priznal sťažovateľke fakultatívnu náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2024 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Takto určená suma predstavuje s DPH 856,75 eur (výrok 4 nálezu).

15. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu